

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšera a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **Egeria, z. s.**, se sídlem Obchodní 1324, Otrokovice, zastoupen JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Štěpánská 640/45, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, **za účasti** osob zúčastněných na řízení: **I) Ředitelství silnic a dálnic**, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, **II) Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Cejl 866/50a, Brno, **III) Město Fryšták**, se sídlem nám. Míru 43, Fryšták, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 5. 2018, č. j. 31 A 59/2017 – 367,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 30. 5. 2018, č. j. 31 A 59/2017 - 367, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2016, č. j. 56610/570/16, 1539/ENV/16. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 24. 5. 2016, č. j. KUZL 63861/2015, ve znění opravného rozhodnutí ze dne 1. 6. 2016, č. j. KUZL 38628/2016, jímž byla povolena výjimka podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje křečka polního v území dotčeném připravovanou výstavbou rychlostní komunikace D49, stavbou „Rychlostní silnice R49, stavba 4901 Hulín – Fryšták v km 0,000 – 18,000“ (dále jen „záměr“ nebo „stavba 4901“).

[2] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V jejím doplnění ze dne 31. 10. 2018 navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Tento návrh odůvodnil tím, že by měla platit judikatura Nejvyššího správního soudu, podle které žalobcům z řad dotčené veřejnosti musí být vyhověno k jejich návrhům na přiznání odkladného účinku správní žaloby tak, aby nemohlo docházet k situacím, kdy v době rozhodování o správní žalobě již byl povolený záměr nevratně realizován (typicky provedení stavby). Stěžovatel je spolkem, jehož hlavním posláním je ochrana přírody a krajiny a k jeho cílům patří též ochrana životního prostředí, tudíž má za to, že představuje tzv. dotčenou veřejnost podle Aarhuské úmluvy a směrnice EIA. Napadené rozhodnutí se týká výjimky ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje křečka polního v dotčeném území. Předmětná výjimka není standardní, jelikož o ní bylo rozhodováno až po vydání územního rozhodnutí. Stěžovatel má přitom za to, že kdyby byla výjimka vydána před vydáním územního rozhodnutí, nebylo by nutné

žádat o odkladný účinek kasační stížnosti, neboť pro stavebníka by ani nemělo smysl ji konzumovat. Za dané situace však hrozí, že stavebník s ohledem na další vydaná rozhodnutí bude na základě předmětné výjimky křečky polní odchyťovat, držet a přemísťovat a že je začne z dotčeného území vyhánět odstraňováním vegetace, resp. že v těchto činnostech bude pokračovat. Dále hrozí, že stavebník získá stavební povolení, neboť v současné době je vedena řada stavebních řízení na předmětný záměr. Stavebník tak může biotopy zničit dříve, než ve věci rozhodne Nejvyšší správní soud. Stěžovatel má za to, že v případě nepřiznání odkladného účinku a následného shledání nezákonnosti napadeného rozsudku hrozí újma a komplikace (a to jak stěžovateli, tak stavebníkovi) nepoměrně větší než v případě, že bude odkladný účinek přiznán. V takovém případě totiž hrozí stavebníkovi újma toliko taková, že s realizací záměru bude muset po nějakou dobu (do rozhodnutí o věci) vyčkat. Poměřením újmy stavebníka s újmou stěžovatele, lze dospět k závěru, že stěžovateli realizací výjimky hrozí újma nepoměrně větší. Pokud by totiž Nejvyšší správní soud přisvědčil argumentaci stěžovatele a dospěl k závěru, že výjimka být povolena neměla, případně že rozsudek je třeba zrušit, a takto nezákonně získaná výjimka by již byla zrealizována, došlo by k ohrožení velkého množství křeček polních a zničení jejich biotopů, bez reálné naděje na nápravu. Taková újma je nepoměrně závažnější, než újma spočívající v oddálení konzumace předmětné výjimky.

[3] Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

[4] K návrhu na přiznání odkladného účinku se vyjádřila pouze osoba zúčastněná na řízení I) v přípisu ze dne 15. 11. 2018. S přiznáním odkladného účinku zásadně nesouhlasí a odkazuje na svá předchozí vyjádření učiněná před krajským soudem. Má za to, že stěžovatel zneužívá svých procesních práv a práv na soudní ochranu, kdy ke všem rozhodnutím týkajících se stavby D 4901 podává rutinně odvolání a následné žaloby, což vnímá jako obstrukční jednání, jehož jediným cílem je oddálení realizace této stavby. Má za to, že institut přiznání odkladného účinku představuje mimořádný nástroj, tudíž by neměl být paušálně přiznáván. Námitky stěžovatele stran ohrožení křeček polních považuje za spekulativní, zvláště za situace, kdy podle místních šetření autorizované osoby se křeček polní v prostoru stavby již ani nevyskytuje. Dále poukázala na to, že přiznání odkladného účinku je v rozporu s veřejným zájmem, když stavba dálnice D49, stavba 4901 Hulín – Fryšták, je veřejně prospěšnou vládní prioritní stavbou zařazenou do transevropské dopravní sítě TEN-T, přičemž oddálení realizace stavby sebou nese riziko zásadní finanční újmy pro Českou republiku s ohledem na časový limit pro čerpání prostředků z fondů Evropské unie.

[5] Nejvyšší správní soud vycházel při posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti z následujících skutečností, úvah a závěrů.

[6] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 se užíje přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Ve vztahu k nyní projednávané věci je nejprve třeba uvést, že krajský soud žalobě odkladný účinek přiznal, a to usnesením ze dne 25. 4. 2017, č. j. 31 A 59/2017 – 243. Nejvyšší správní soud dále podotýká, že v této věci stěžovatel brojí proti rozhodnutí ve věci povolení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Stěžovatel má přitom za to, že postupování podle napadeného rozhodnutí a následná realizace předmětné stavby je v rozporu s právními předpisy a nepřiměřeně zasahuje do životního prostředí.

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud v první řadě připomíná, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jež je mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, přichází v úvahu pouze ve výjimečných situacích, v nichž by, s ohledem na poměry konkrétního stěžovatele, mohly výkon či případně jiné právní následky rozhodnutí u tohoto stěžovatele vést k velmi závažným až nevratným následkům.

[9] S ohledem na výše uvedené tak lze konstatovat, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek, tj. kasační stížnosti lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně prokázání splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku, tj. negativních právních důsledků spjatých s rozhodnutím krajského soudu, nese v dané věci stěžovatel (zde žalobce). Hrozbu *nepoměrně větší újmy* musí stěžovatel dostatečně určitě tvrdit a rovněž náležitě doložit. Nejvyšší správní soud poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti - kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 – 74). Nejvyšší správní soud přitom nyní pomíjí, zda jsou námitky stěžovatele týkající se dané věci (zákonosti napadeného rozhodnutí) důvodné či nikoli, neboť přezkum důvodů je vyhrazen až meritornímu posouzení věci a není předmětem rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku. K povaze přezkoumávaného rozhodnutí při rozhodování o odkladném účinku však přihlídnout musí.

[10] Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatel doložil a prokázal, že mu v důsledku výkonu rozsudku krajského soudu hrozí nepoměrně větší újma než jiným osobám. Stěžovatel spatřuje hrozbu nepoměrně větší újmy v tom, že v případě nepřiznání odkladného účinku může být soudní přezkum ze strany Nejvyššího správního soudu zmařen, jelikož v mezidobí může být vydáno stavební povolení, případně podle odůvodnění napadeného rozhodnutí a samotného návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti již probíhá určitá výstavba s ohledem na již vydaná stavební povolení případně je prováděna stavební činnost, k níž není potřeba vydané stavební povolení; tudíž že aktuálně hrozí nenapravitelný následek v podobě ohrožení populace křečka polního, který je silně ohroženým druhem živočichů (viz příloha III. vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).

[11] Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že stěžovatelem predestřená újma může v projednávané věci nastat, protože s ohledem na obsah správního spisu a skutečnost, že již bylo vydáno územní rozhodnutí, případně údajně i dílčí stavební povolení, může probíhat stavební činnost či jiná činnost, ke které není potřeba stavební povolení podle § 115 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (např. kácení dřevin). Nejvyšší správní soud sice nepřehlédl, že napadeným rozhodnutím není vlastní stavební povolení, přesto s ohledem na obsah spisu a vyjádření účastníků řízení nemůže vyloučit, že s ohledem na vydání napadeného rozhodnutí probíhá či bude v dohledné době probíhat stavební či jiná činnost, která může negativně a často i nevratně ohrozit právem chráněný zájem na ochraně životního prostředí. Osoba zúčastněná na řízení I) ačkoli byla zjevně seznámena s obsahem návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku, přitom nevyvrátila argumentaci stěžovatele, že již s ohledem na vydané napadené rozhodnutí probíhá v daném místě reálná (stavební) činnost. Obecné tvrzení, že stěžovatel údajně pouze zneužívá svých procesních práv, nepředstavuje argument či důkaz, na jejichž základě by

bylo možné vyloučit, že nepřiznání odkladného účinku by nepředstavovalo vážnou újmu, a to zejm. s ohledem na ochranu životního prostředí a nakládání se zvláště chráněnými živočichy.

[12] Nejvyšší správní soud nepochybně, že stavebník může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti také subjektivně pociťovat jako určitou újmu. Ta by spočívala v nemožnosti postupovat v souladu s pravomocným správním rozhodnutím, případně dalšími navazujícími správními rozhodnutími o umístění stavby, které nadto nebylo shledáno nezákonným ani krajským soudem. Nejvyšší správní soud ovšem tuto újmu stavebníka poměřil s újmou hrozící stěžovateli a s ohledem na zásadu preventivní opatrnosti uplatňované v oblasti ochrany životního prostředí a dospěl k závěru, že újma hrozící stěžovateli dosahuje významně větší intenzity. Byť Nejvyšší správní soud situaci stavebníka chápe, nepovažuje jeho újmu za daného stavu věci za natolik závažnou, aby její existence bránila přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[13] Nejvyšší správní soud závěrem posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývající podmínky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom žádné skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo *v rozporu s důležitým veřejným zájmem*.

[14] Nejvyšší správní soud se tak ztotožnil se závěry, k nimž dospěl krajský soud v usnesení ze dne 25. 4. 2017, č. j. 31 A 59/2017 – 243. Z vyjádření účastníků plyne, že skutkový stav věci se v daném případě od té doby významně nezměnil. Dále lze poukázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 6 As 299/2018 – 43, jímž zdejší soud přiznal odkladný účinek kasační stížnosti téhož stěžovatele ve skutkově i právně obdobné věci.

[15] Ze shora uvedeného vyplývá, že v posuzované věci byly splněny obě podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyžadované v § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[16] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. listopadu 2018

Mgr. David Hipšr
předseda senátu